

Eivind Vilhelm til áminningar

Öll kenna vit orðini hjá Janusi skaldi:

Vinir vit vóru í mong ár,
vinir koma og fara,
ei sómir monnum at fellatúr,
tá ið tynnist í vinaskara.

Sterk orð kunnu vit siga. Men har menn boyggja høvur í sorg um góðan vin, sum fór, kennist kortini at sviða í eygnakrókunum, og okkurt tárið rann oman eftir kjálkunum. Soleiðis vóru vit óivað mong, sum kendu tað, tá ið boðini komu, at Eivind var farin. Tí vinir áttu hann nógvar og góðar.

Sjálvur minnst eg hann frá barnárunum í Vági. Skyldmenn vóru vit, hóast felags blóðið var blivið nakað tunt; men vinmenn kundu vit neyvan kallast. Eivind var eitt lítið ár fremri í aldri og í skúlanum ein flokk ovari, og í barnárunum kann tann munurin skapa skilnað. Men eg hugsi, at størri skilnað skapaði tað, at markið millum okkum hófressar og hinar ytru var Bárá. Og hann búið skeivu megin. Onkuntíð var farið um mark í speli, – kanska í bardaga; men tá soleiðis var, var Eivind ikki við. Tað harðliga hevði ongantíð hansara hug, og eg hugsi ikki, at hann so ofta kom heim við karni sum vit aðrir. Stutt fyri heimsbárdagan fór Eivind til Danmarkar á studentaskúlan í Rungsted, haðani hann var studentur 1942. Tá byrjaði hann at lesa gudfrøði við lærða háskúlan í Keypmannahavn.

Okkara vinskapur byrjaði, tá ið eg og mangir við mær fóru til Danmarkar at lesa, tá ið leiðin í 1945 aftur var opin millum londini. Vit hittust serliga í »Kristiliga Føroyska Ungmannafelagnum« – ella »Milafelag«, sum tað eisini varð nevnt millum ungar føroyingar niðri, eitt navn, sum sipaði til formannin í felagnum Emili Joense, prest. Felagið hevði verið virkið undir krígnum, og har høvdu mangir føroyingar hitt hvønn annan og havt tað gott saman, meðan sambandið til heimlandið var slitið.

Inn í henda góða felagsskap funnu mong av okkum, sum komu niður at lesa, og læringar, sum í stórum tali búðu á lærlingahæimnum í Rantzausgade ella Nørre Søgade. Og eg haldi, at nakað av tí besta, sum mong av okkum ungu minnst frá tíðini niðri, funnu vit í Kristiliga Ungmannafelagnum.

Triðja sunnukvöld í hvørjum mánað var føroysk gudstænasta hildin í Vartov kirkju, har Gudmund Bruun, prestur, prædikaði. Öll hini sunnukvöldini vóru fundir í ungmannafelagnum, sum helt til í K.F.U. M.-húsum í Rosenborggade. Felagið hevði avtalu við fólkayvirlitið í Keypmannahavn. Hvønn mánað fingu vit yvirlit yvir føroyingar, sum komu ella fóru, og eg hugsi, at mest fullflegjað kartotek yvir føroyingar í Keypmannahavn mundi Kristiliga Ungmannafelagið hava. Hvønn mánað sendi ungmannafelagið skrá yvir fundirnar fyri ein mánað í senn til allar føroyingar, sum vóru í kartotekinum. Og hvønn mánað sótu føroysk ungfólk og skrivaðu einar 700 brævhjálvar. Heita knytti vinabond, sum hildu. Í hesum arbeiði var eisini Eivind, sum ongantíð spardi eg sjálvan. Og her var hann við, til hann á vári 1950 fór heim til Føroya at vera kapellanur í Suðuroyar norðara prestagjaldi við bústaði í Leirum í Hvalba. Her fekk hann fyra góð ár, og í hugnaligum samverum komu vit aðrir seinni at gleðast um stuttligu søgurnar, sum hann hevði fingið frá gamla prestu, Gullaki Jacobsen. Var kelda hansara frálíkur frásøgumaður, hevði Eivind eisini góðar gávur í sama kynstri.

Í 1954 varð Eivind sóknarprestur í sama prestagjaldi og fekk bústað á Tvøroyri. Har vórðu mong vinabond knytt, sum hildu alt lívið. Talaðu vit við fólk í bygdunu, har hann hevði verið prestur, kendu vit allastaðni kærleikan til hansara í tí umdømi, hann fekk frá sínum gomlu sóknarbørnum. Hann var góður við øll, og øll vóru góð við hann.

Tá ið hann í 1973 varð varabispur eftir Jákup Joensen, fekk hann allar Føroyar sum sitt starvsøki. Hann hevði nógva um at vera í Havnini, tí nógva høvdu boð eftir honum, og samvitskufullur og nærlagdur, sum hann var, bar hann seg ikki undan nakrari tænastu, alt tað bar til, og altíð var hann væl fyrirreikaður. Viða hvar í Føroyum fingu vit stóra gleði av tænastum hansara sum biskupi, bæði prestar og leikfólk. Vit kendu, at

vit altíð kundu koma til hansara, tá ið okkum tørvaði hjálp og góð ráð.

Hann skuldi sum varabispur ferðast um allar Føroyar til sýn av kirkjum og prestagjóðum. Men alla tíðina kendi hann seg sum prest, ið fyrst og fremst var settur at boða orðið um Kristus og gera prestatænastu. Og so langt sum tað bar til, hevði hann gudstænastur víða hvar í oyggjunum, – ikki bert har serligir høg-tíðardagar vóru í kirkjunum. Hann segði mær einaferð, at hann hevði sett sær sum mál at hava gudstænastu í øllum kirkjunum, um lív og heilsa var honum lagað. Um hann rakk málið, veit eg ikki; men eg haldi tað.

Serliga minnst eg eina ferð, við báðir fóru til Elduvíkar. Vit komu til bygdina leyrgardag. Sunnudag hevði hann gudstænastu við altargangi. Tá ið vit fóru av bygdini mánaðagin, hevði hann verið í hvørjum húsi og vitjað. Hann var sera glaður fyri ferðina og tær góðu samtalar, hann fekk við fólk, og eg helt meg kenna, at øll vóru hjartans fegin um vitjan hansara.

Tá ið Eivind var 67, legði hann frá sær, tí, sum hann sjálvur segði: Hann vildi fara, meðan hann sjálvur fann hurðina. Og so varð flutt niðan í Kongsgil í húsinu, hann hevði bygt sær til í ellisárum at lesa nakað av tí nógva bókataliðari, hann ikki hevði havt stundir til, tí presta og biskupsarbeiðið hevði kravt alla tíðina. Men tíðin til lesna, kom ikki at vera so long, tí prestatænastuna legði hann ikki frá sær, og mong vóru tey, sum kallaðu á hann.

Seinastu ferð hann prædikaði í Fuglafjarðar kirkju var fyrra hvítusunnudag seinasta ár. Vit vistu, at hann var illa sjúkur. Men av tí at henda dag vóru 10 ár liðin, síðan hann vígdi kirkjuna, varð hann spurður, um hann kundi vera við til hesa gudstænastu og bera eina stutta heilsan, um hann orkaði. Hvítusunnudag fóru vit so báðir í kirkjuna samdir um, at vit vildu royna at hjálpa hvør øðrum, um kreftirnar ikki rúkkdu. Og so megnaði hann kortini at hava alla gudstænastuna, til prædikan var av. Tá bað hann meg fara fyrri altari at hava bønina og signingina.

Vit hittust á seinasta sinni á Landssjúkrahúsinum fáar dagar, áðrenn hann sloknaði. Likamáð var illa farið, men hitt glaða, ljósa sinni kendist í eygum og orðum, og blískapurin var, sum hann var vanur: ikki av stað aftur, fyrr enn tit hava notið okkurt frá mær. Hann segði frá síni gleði um lívið og sína vón um at eiga tað eina tíð afturat. Tá ið vit skiltust, var tað við vøkru heilsanini, sum vit lærdu av fedrunum: Jesus fylgi tær!

Vit hansara mongu vinir kenna sorgina og saknin. Men vit eiga so mong góð minni frá árunum, sum fóru, – minni um góðar lótur saman um Guðs orð, minni frá prestagjóðinum á Tvøroyri, frá bispagjóðinum ella frá hugnaliga heimi hansara í Kongsgili, og inn í mong av hesum minnum er vovin vinkona okkara frá ungdomsins árum, Jolina, sum í 30 ár var hjá Eivind, og sum ikki spardi seg sjálvan, so Eivind visti, at hann altíð óskammaður kundi bjóða fólk inn til eitt hugnaligt heim og ein heitan drekkamunn. Vit, sum sóu, hvussu væl tú tókst tær av honum hesi ár og serliga, nú sjúkan herjaði, vit eru eisini tær takksom, og vit syrgja saman við tær og tykkum systkjum hansara.

Syrgjaugu vit, men við vónini, sum frelsarin sjálvur gav sínum vinum páskaorgunum. Tá tendraði hann ljós í deyðans myrki, og vit lita upp eftir og fram eftir við gleði, tí at í trúnni vita vit, at vit hittast aftur hin allljósa dag í Guðs ríki.

Torkil

Úr ferðslulógini:

- Súkkla skal altíð halda seg høgumegin ferðsluleiðina. Súkkla má ikki koyra undir líðini á øðrum akfari. Har rúmd er, kunnu tvær súkkllur koyra líð um líð, um tað er vandaleyst og ongum til ampa.
- Súkkla, ið skal sneiða til vinstri, skal halda fram heilt tvørturum krossvegin og kann tástani fara at sneiða, tá ið tað fær verið uttan ampa fyri hina ferðsluna.
- Súkkllur kunnu yvirhala onnur akfær á høgri síðu.
- Tá snarad verður til vinstri, mugu akfær ikki tarna súkklum og prutlum sum koyra beint fram.
- Bannað er at súkkla á gongubreytum, uttan so at annað er tilskilað av landsstýrinum. Súkkla skal verða leidd tvørtur um gongubreyt. Landsstýrið kann seta reglur um ferðing hjá súkklum á gongubreytum. Í slíkum førum eigur greinligt mark at vera millum tann partin av gongubreytini, sum súkkllur kunnu ferðast eftir, og tann partin, ið er kannaður fólk til gongu.
- Súkkla (og prutl) kunnu bert koyra eftir súkklu breyt høgumegin við vegin ferðsluleiðina, um ikki annað er tilskilað við merking.
- Tann, ið súkklar, skal hava báðar fatur á ástiginum (pedalini), og ið hvussu so er, aðra hondina á stýrinum.
- Barn yngri enn seks ár má ikki súkkla uttan saman við einum 15 ára gomlum ella eldri, ið hyggur at tí.
- Súkkla má ikki flyta fleiri fólk, enn hon er ætlað til. Tó kunnu tvey børn yngri enn seks ár verða havd við á súkklu, um hon hevur serligt sæti, sum verjur beinini móti hjólsnældunum. Tann, sum stýrir súkklu, skal í slíkum føri vera fylltur 15 ár.
- Ikki er loyvt at súkkla so mikið ávirkaður av rúsdrekka, at tú ikki er førur fyri at koyra trygt.
- Tann ið setir súkklu frá sær, skal læsa hana, uttan so at hon skal standa heilt stutt.

...og vit og skil

- Tað ræður um at hava bremsur, ljós og endurskin í lagi.
- Súkkulufólk ið er veika líðið í ferðsluni, so ver altíð á varðhaldi.
- Visið sjálvsálit í ferðsluni. Men takið ikki óráð fyri.
- Les ferðsluna av, fanga eyguni á bilferarunum, og tá tú veitst, at tú ert sæddur stýr so avstað.
- Tað ringasta súkkulufólk ið kann gera, er at krógva seg burtur.
- Vegurin kann stundum vera so smalur, at tryggast er at taka eitt fult pláss á koyribreytini.
- Viðhvørt kann vera tryggast at fara upp á gongubreytina.
- Visið av. Men er vegurin ringur, kann vera tryggast at hava báðar hendur á róðrinum.
- Børn eiga helst ikki at súkkla einsamall í ferðsluni, fyrr enn tey eru 10-11 ár.
- Keypið eina góða súkklu, sum klárar brekkurnar.
- Og haldið súkklu í góðum standi.
- Nýtið fallhjálpm. Ringastu súkkulsdárnir raka høvdið.
- Og til bilferararnar: Gevið súkkulunum gætur, tí eru ikki einsamallir á vegnum.

